

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

Bakalářské/kombinované studium

2011 - 2012

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Lenka Petržilková

Sociální podnikání v tržním hospodářství

Praha 2012

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Michal Vacenovský

COMENIUS UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor/Combined Studies

2011 – 2012

BACHELOR THESIS

Lenka Petržilková

Social entrepreneurship in the market economy

Prague 2012

The bachelor work supervisor:

Ing. Michal Vacenovský

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 5. 3. 2012

Lenka Petržilková

Poděkování

Chtěla bych poděkovat Ing. Michalovi Vacenovskému za odborné vedení, za pomoc a rady při zpracování této práce.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá na sociálním podnikání v tržním hospodářství – jeho náplně, financování a ekonomických rizik. Teoretické poznatky jsou konfrontovány s fungováním sociálních podniků v praxi na základě provedení finanční analýzy účetních výkazů.

Klíčové pojmy:

Evropský strukturální fond, cash flow, finanční analýza, going-concern, horizontální analýza, podnikatelský plán, poměrová analýza, sociální ekonomika, sociální podnik, sociální podnikání, vertikální analýza.

Annotation

The Bachelor thesis deals with social entrepreneurship in a market economy – its contents, financing and economical risks. Theoretical knowledge is confronted with the running of social companies in practice on the basis of the financial analyses of the financial statements.

Key terms:

European social fund, cash flow, financial analyses, going-concern principle, horizontal analyses, business plan, proportional analyses, social economy, social companies, social entrepreneurship, vertical analyses.

Obsah

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1. KLÍČOVÉ POJMY	11
1.1 Sociální ekonomika.....	11
1.2 Sociální podnikání.....	11
1.3 Sociální podnik	11
2. SOCIÁLNÍ PODNIK.....	13
2.1 Identifikace sociálního podniku	13
2.2 Platforma sociálních firem	13
3. MOŽNOSTI PODPORY SOCIALNÍHO PODNIKÁNÍ.....	15
3.1 Podpora od státu	15
3.2 Podpora z bankovního sektoru	16
3.3 Podpora z Evropské unie.....	16
4. PŘEKÁŽKY ROZVOJE SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ.....	21
5. STUDIUM SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ NA VYSOKÉ ŠKOLE	22
PRAKTICKÁ ČÁST	23
6. VARIUS s.r.o.	26
6. 1 Základní údaje	26
6.2 Upravené finanční výkazy.....	26
6.3 Horizontální analýza	28
6.4 Vertikální analýza	31
6.5 Poměrová analýza	33
6. 6 Prognóza do dalších let	35
7. CF sociální firma s.r.o.	37
7. 1 Základní údaje	37

7.2 Upravené finanční výkazy.....	37
7.3 Horizontální analýza	39
7. 4 Vertikální analýza	41
7.5 Poměrová analýza	43
7.6. Prognóza do dalších let	46
ZÁVĚR.....	48
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENU.....	50
SEZNAM POUŽITÉ ZAHRANIČNÍ LITERATURY	51
SEZNAM PŘÍLOH	52
ÚDAJE O PRÁCI.....	53

ÚVOD

Pojmům sociální podnikání a sociální ekonomika je v posledních době věnována velká pozornost. Sociální podnikání je veřejnosti představováno jako plnohodnotná alternativní forma podnikání s přidanou hodnotou ve formě vytváření pracovních příležitostí pro znevýhodněné osoby na trhu práce.

Vzhledem k brzkému ukončení termínu pro podávání žádostí o poskytnutí finančních prostředků z Evropské unie na financování činnosti sociálních podniků tj. do 30. listopadu 2012 a objemu těchto přidělených prostředků je nasnadě nabídnout případným žadatelům o finanční podporu objektivní pohled na postavení sociálního podniku v tržním hospodářství.

Cílem mé práce je pomocí nástrojů finanční analýzy ověřit, zda sociální podnik, který působí na běžném trhu, může být finančně stabilní, dlouhodobě prosperující, schopný obstát v konkurenci s ostatními podniky a zároveň uplatňovat etické principy a postupy sociálních firem.

Informace pro teoretickou část jsem čerpala z dostupné české a zahraniční literatury a webových portálu věnujících se této problematice. Sociální podnik není právní formou společnosti, ale jde spíše o soubor hodnot a vyznání, kterým se taková společnost řídí. Standardy sociálního podnikání, tak jak jsou obecně přijímány a chápány, byly poprvé v České republice sepsány Iniciativou Společenství EQUAL, která je jednou ze čtyř iniciativ Společenství na území Evropské unie spolufinancovaných ze Strukturálních fondů. Všechny definice a informace o sociálním podnikání jsou prakticky z těch standardů s většími či menšími změnami přejímány.

Praktickou část této práce jsem aplikovala na finančních výkazech sociální firmy CF sociální firma s.r.o. a VARIUS s.r.o. Činnost obou společností je financována z Evropského sociálního fondu.

TEORETICKÁ ČÁST

Teoretická část objasňuje základní pojmy sociálního sektoru, představuje sociální podnik jako podnikatelský subjekt a upřesňuje cíle a principy sociálního podnikání. Dále jsou zde zmapovány instituce a zařízení, které sociální podnikání na území České republiky podporují, popř. na něj finančně přispívají.

1. KLÍČOVÉ POJMY

1.1 Sociální ekonomika

Sociální ekonomika je částí národního hospodářství a je tvořena nezávislými subjekty, které produkují statky nebo služby. Ačkoliv se právní forma těchto subjektů může lišit, jejich vznik a rozvoj probíhá na základě konceptu trojího prospěchu, tzn. usilovat o plnění podnikatelských cílů a současně sledovat sociální a environmentální cíle.

Hlavní oblastní sociální ekonomiky je pracovní integrace osob znevýhodněných na otevřeném trhu práce, sociální soudržnost a místní rozvoj znevýhodněných oblastí. V sociální ekonomice je hlavním motivem zvyšování veřejného prospěchu.

1.2 Sociální podnikání

Sociální podnikání je samostatná podnikatelská aktivita, která svou činností podporuje solidární chování, sociální začleňování a růst místního rozvoje. Vytváření zisku ze sociálního podnikání je žádoucí, není však prvořadým cílem. Případný zisk je reinvestován zpět do společnosti k rozvoji jejích aktivit.

1.3 Sociální podnik

Sociální podnik je subjektem sociální ekonomiky. Sociální podnikem může být fyzická či právnická osoba vzniklá založením za účelem provozování sociálního podnikání, transformací z neziskové organizace nebo přeměnou z obchodní společnosti, která se přihlásí k hodnotám sociální firmy.

„Sociální firma je konkurenceschopný podnikatelský subjekt působící na běžném trhu, jehož účelem je vytvářet pracovní příležitosti pro osoby

znevýhodněné na trhu práce a k tomu jim poskytovat přiměřenou pracovní a psychosociální podporu.“¹

„Sociální firma je ekonomicky udržitelným podnikatelským subjektem působícím na běžném trhu. Zaměstnává určité procento znevýhodněných osob (zdravotně či sociálně) společně s lidmi bez znevýhodnění, čímž dochází k vzájemné integraci. Sociální firma je firmou, která splňuje dva hlavní cíle: podnikat a zaměstnávat osoby znevýhodněné na běžném trhu práce. Sociální firma poskytuje svým zaměstnancům určitou míru podpory (zejména při zaučení, příp. i během zaměstnání); zároveň usiluje o maximální využití schopností a potenciálu všech svých zaměstnanců; klade důraz na profesní rozvoj svých spolupracovníků a umožňuje jejich další vzdělávání. Sociální firma se řídí standardy sociálních firem.“²

„Účelem sociální firmy je vedle ekonomické činnosti, poskytování přiměřené podpory osobám znevýhodněným na trhu práce a vytváření pracovních příležitostí pro ně.“³

Různé prameny představují sociální podnik jako podnikatelský subjekt zaměstnávající znevýhodněné osoby na trhu práce. Od chráněné dílny, která je definována obdobně, se sociální podnik liší hlavně cílem, pro který byl založen. Zatímco cílem chráněné dílny je pracovní rehabilitace občanů znevýhodněných na trhu práce, sociální podnik klade větší důraz na podnikatelský potenciál. „Sociální firma nabízí svým zaměstnancům výrobní program, jehož produkty nebo služby musí být na trhu schopné konkurence. Tím výrazným způsobem u svých zaměstnanců posiluje pocit vlastní potřebnosti a seberealizace.“⁴

¹ KOLEKTIV AUTORU: *Sociální firma – výzva v podnikání 21. století*, Fokus Praha, o.s., Praha 2009, ISBN-27

² DOHNALOVÁ, M.: *Slovník pojmů*, www.sociální-ekonomika.cz, 1.2. 2012

³ KOLEKTIV AUTORU: *Sociální firma*, www.green-project.cz, 1.2.2012

⁴ KOLEKTIV AUTORU: *Sociální firma*, www.sociálnífirmy.cz, 1.2.2012

2. SOCIÁLNÍ PODNIK

2.1 Identifikace sociálního podniku

Sociální podnik nemá zákonem stanovenou právní formu. Charakteristickým rysem k obecné identifikaci sociálního podniku je:

1) sociální podnik zaměstnává alespoň 25 % zaměstnanců znevýhodněných na trhu práce (v přepočtu na plné úvazky, maximálně však 55 %). Do této kategorie řadíme:

- tělesně či mentálně postižené zaměstnance – Sociální podnik respektuje specifické potřeby těchto zaměstnanců související s jejich zdravotním stavem a přizpůsobuje jim pracovní prostředí.
- sociálně vyloučené zaměstnance – např. osoby se záznamem v trestním rejstříku, příslušníky národních menšin, osoby starší 50 let apod. Sociální podnik pomáhá těmto zaměstnancům k rozvoji pracovních dovedností a schopností a získání profesní praxe. Pracovní podmínky těchto zaměstnanců jsou rovné s pracovními podmínkami běžných zaměstnanců stejně jako jejich práva a povinnosti. Znevýhodnění zaměstnanci mají právo na tržní mzdu odpovídající jejich práci bez ohledu na jejich produktivitu.

2) sociální podnik financuje minimálně 50 % své podnikatelského činnosti z vlastních zdrojů, a to prodejem zboží nebo služeb.

Sociální podnik nese ekonomická rizika. Cílem takového podniku je finančně stabilní společnost nezávislá na veřejných či soukromých institucích.

2.2 Platforma sociálních firem

Platforma sociálních firem je volné sdružení právních a fyzických osob se sídlem v České republice, které uznává model sociálního podniku.

Zakládajícími členy jsou sociální podniky Café Therapy, Café, Cukrárna Vesmírna, Kavárna Vesmírna Júnův statek, Modrý domeček Řevnice, Zahrada, Jan Mácha a Markéta Würtherlová.

Dne 12. 5. 2010 byly zakládajícími členy sepsány stanovy sdružení, kde byly upraveny cíle a poslání Platformy.

„Posláním a cíli Platformy je stát se reprezentativním partnerem pro veřejný sektor, bankovní instituce, akademickou sféru a další instituce a širokou veřejnost. Úkolem Platformy je:

- prosazovat model sociální firmy v České republice,
- komunikovat a spolupracovat se státní správou a místní samosprávou, podnikatelskou sférou, akademickou obcí a širokou veřejností,
- propagovat model sociální firmy a šířit příklady dobré praxe,
- rozvíjet síť sociálních firem v České republice,
- pořádat vzdělávací akce: semináře, konference, exkurze.“⁵

Členství je dobrovolné, bezplatné a může se o něj ucházet každá právnická či fyzická osoba, která uznává model sociální firmy. O přijetí rozhodnou zakládající členové Platformy sociálních firem na základě písemné přihlášky.

⁵ ZAKLADAJÍCÍ ČLENOVÉ SDRUŽENÍ, *Statut Platformy sociálních firem*, Praha 12. 5. 2010

3. MOŽNOSTI PODPORY SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ

Tato kapitola mapuje možné formy financování a podpory v případě provozování sociálního podniku.

3.1 Podpora od státu

Stát nepřímo podporuje sociální podnikání prostřednictvím zákona o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb. v těchto oblastech:

1) Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Příspěvek je poskytován příslušnou pobočkou Úřadu práce a náleží zaměstnavateli, který zaměstnává více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu zaměstnanců. Příspěvek náleží zaměstnavateli měsíčně ve výši skutečně vynaložených mzdových nákladů zaměstnanců se zdravotním postižením včetně sociálního a zdravotního pojištění maximálně do částky 8 000 Kč za jednoho takového zaměstnance. Příspěvek není poskytován na zaměstnance, na kterého zaměstnavatel obdržel již jiný příspěvek, jehož výše se stanovila na základě skutečně vyplacených mzdových nákladů včetně sociálního a zdravotního pojištění (např. z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost).

2) Náhradní plnění

Zaměstnavatelé s více než 25 zaměstnanci mají povinnost zaměstnat občany se změněnou pracovní schopností. Povinný podíl těchto osob na celkovém počtu zaměstnanců činí 4%. Tato povinnost se považuje za splněnou v případě, že:

- zaměstnavatelé zaměstnávají příslušný podíl zaměstnanců se změněnou pracovní schopností
- zaměstnavatelé odebírají výrobky nebo služby od zaměstnavatelů zaměstnávajících více než 50% zaměstnanců se změněnou pracovní

schopností (např. od sociálního podniku) ve výši 7násobku průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za každou osobu se zdravotním postižením, kterou by měli zaměstnat

- zaměstnavatelé platí odvody do státního rozpočtu ve výši 2,5násobku průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za každou osobu se zdravotním postižením, kterou by měli zaměstnat.

3.2 Podpora z bankovního sektoru

V rámci bankovního sektoru poskytuje zvýhodněné služby sociálním podnikům pouze Česká spořitelna, a.s.

Tato společnost vyčlenila za období 1. srpna 2011 do 30. září 2011 30 milionů Kč a umožnila v rámci pilotní fáze projektu Financování sociálních podniků získat sociálním podnikatelům finanční prostředky na financování jejich aktivit.

O úvěr mohly žádat všechny sociální podniky, které na českém trhu poskytují konkurenceschopné služby a produkty a jejichž podnikání je zaměřeno na řešení sociálních problémů.

Výše úvěru se v pilotní fázi projektu pohybovala od 300 tis. Kč do 5 mil. Kč s maximální dobou splatnosti 5 let. Konkrétní parametry úvěru jako výše úvěru, úroková sazba a splatnost úvěru byly stanoveny individuálně. Součástí pilotní fáze projektu bylo i bezplatné odborné poradenství poskytované žadatelům o úvěr. Financování nebylo určeno sociálním podnikům spolufinancovaných z Evropského sociálního fondu.

Pilotní fáze bude trvat po dobu dvou let, následně by se financování sociálních podniků mělo stát běžnou součástí nabídky České spořitelny.

3.3 Podpora z Evropské unie

Evropská unie podporuje sociální podnikání v České republice prostřednictvím Evropského sociálního fondu a Evropského fondu pro regionální rozvoj. Poskytovatelem dotace na území České republiky je Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Ministerstvo práce a sociálních věcí uveřejnilo výzvu č. 30 – Sociální ekonomika a výzvu č. 8 – Investiční podpora sociální ekonomiky. Sociální podniky mohou na základě těchto výzev žádat o přidělení finančních prostředků z evropských fondů.

3.3.1 Výzva č. 30 – Sociální ekonomika

Cílem výzvy č. 30 – Sociální ekonomika (dále je „Výzva č. 30) je podpora vzniku nových podnikatelských aktivit zaměřených na sociální podnikání a implementace modelu sociálního podnikání do podnikatelského prostředí České republiky. Výzva č. 30 je zaměřena na krytí neinvestičních výdajů (tzn. osobních a provozních výdajů) spojených se vznikem sociálního podniku. Finanční prostředky jsou poskytovány do 100% výše způsobilých nákladů.

Celková částka vyčleněná pro tuto výzvu činí 248 801 970,89 Kč. Žádost o poskytnutí finančních prostředků je možné podávat od 16. února 2009 do 30. listopadu 2012.

Finanční prostředky jsou poskytovány na následující činnosti:

1) Vznik nové podnikatelské aktivity či rozšíření podnikatelských aktivit stávajících podniků. Podporu je možné poskytnout za předpokladu, že budou naplněny principy sociálního podnikání:

- Sociální podnik přispívá ke snižování nezaměstnanosti a podpoře začleňování občanů znevýhodněných na trhu práce. Minimálně 30% zaměstnanců z celkového počtu musí pocházet ze sociálně vyloučených skupin. S takovýmto zaměstnancem musí být písemně uzavřena pracovní

smlouva nebo dohoda o pracovní činnosti. Dohody o provedení práce nejsou v této výzvě nepřijatelné. Minimální výše pracovního úvazku pro 1 zaměstnance je 0,4.

- Sociální podnik zapojuje zaměstnance do rozhodování a posiluje sociální soudržnost.
- Sociální podnik použije minimálně 51 % případného zisku z podnikatelské činnosti na rozvoj sociálního podniku a na naplňování jeho obecně prospěšných cílů.
- Sociální podnik je orientován regionálně a environmentálně, tzn. snaží se uspokojovat místní potřeby a využívat místní zdroje a tím přispívat k místním rozvoji.

2) Vznik podnikatelských aktivit osob znevýhodněných na trhu práce za předpokladu, že budou naplněny principy sociálního podnikání uvedené v odst.

1). Z hlediska této výzvy patří do skupiny občanů znevýhodněných na trhu práce:

- Osoby se zdravotním postižením
- Mládež a mladí dospělí ve věku 15 až 26 let – pocházející ze sociálně slabých rodin, opouštějící ústavní zařízení apod. Do znevýhodněných osob této kategorie nespádají absolventi škol evidovaní na Úřadech práce.
- Osoby bez přístřeší popř. obývající nouzová obydlí
- Osoby opouštějící zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a osoby opouštějící výkon trestu odnětí svobody
- Oběti trestné činnosti, domácího násilí apod.
- Osoby pečující o osobu blízkou
- Osoby se zkušeností se závislostí na návykových látkách
- Osoby, které jsou dlouhodobě nezaměstnané a jsou déle než 1 rok vedeny v evidenci uchazečů o zaměstnání Úřadu práce ČR

- Další nespecifikované sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené osoby, které byly či jsou uživateli registrované sociální služby podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Žadatelé o poskytnutí finanční podpory mohou být osoby samostatně výdělečně činné, právnické osoby mající formu společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti, veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, družstva, právnické osoby podnikající na základě oprávnění podle zvláštních právních předpisů a neziskové organizace mající formu obecně prospěšné společnosti. Žadatelé musí mít sídlo v České republice. Sociální firma musí být provozována kdekoli na území České republiky mimo území hlavního města Prahy. Trvalý pobyt znevýhodněné osoby musí být taktéž mimo území hlavního města Prahy.

Žadatelem nemůže být subjekt, který je v likvidaci, úpadku, hrozícím úpadku nebo v insolvenčním řízení popř. který neplní závazky související s úhradou příspěvků zdravotního pojištění, sociálního zabezpečení a daňových odvodů.

Výše finančních prostředků vymezená pro jeden projekt činí v minimální výši 100 000 Kč a v maximální výši 200 000 EUR (přepočtených platným kurzem v den vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace).

Maximální doba trvání projektu je stanovena na 24 měsíců a realizace projektu musí být ukončena nejpozději do 30.6. 2015.

3.3.2 Výzva č. 8 – Investiční podpora sociální ekonomiky

Cílem výzvy č. 8 – Investiční podpora sociální ekonomiky (dále jen „Výzva č. 8“) je podpora ekonomických aktivit, které budou dlouhodobým zdrojem vlastních příjmů sociálního podniku. Výzva č. 8 je zaměřena na krytí investičních výdajů (tzn. vybavení provozoven hmotným či nehmotným majetkem) spojených se vznikem sociálního podniku. Finanční prostředky jsou poskytovány do 80% výše způsobilých nákladů.

Celková částka vyčleněná pro tuto výzvu činí 384 mil. Kč. Žádost o poskytnutí finančních prostředků je možné podávat od 29. července 2011 do 29. června 2012.

Výše finančním prostředků vymezená pro jeden projekt činí v minimální výši 300 000 Kč a v maximální výši 200 000 EUR (přepočtených kurzem 24,509 Kč/EUR).

Maximální doba trvání projektu je stanoveno na 24 měsíců a realizace projektu musí být ukončena nejpozději do 30. 6. 2015.

Podporované aktivity, cílová skupina a žadatelé Výzvy č. 8 jsou stejné jako u Výzvy č. 30 (viz 3.3.1)

4. PŘEKÁŽKY ROZVOJE SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ

Sociální podnikání se do podvědomí veřejnosti dostává až v posledních letech. Přitom ji v roce 2009 v souvislosti s mezinárodní konferencí Social Firms Europe v Praze byla vydána Výzva k podpoře sociálního podnikání v ČR, kde se autoři snažili formulovat problematiku rozvoje sociálního podnikání.

- „Výsledky sociálního podnikání nejsou viditelné. Chybí jejich propagace.
- Veřejná správa na celostátní, místní a regionální úrovni si není vědoma rozvojového potenciálu, které má sociální ekonomika pro místní rozvoj, a není tudíž součástí jejich koncepcí, strategií a politik.
- V neziskovém sektoru chybí vzdělání k podnikatelské profesionalitě potřebné pro založení a provoz sociálních podniků.
- Chybí finanční podpora na rozjezd sociálních podniků ze strany bankovního sektoru.
- Veřejná správa nevyužívá možnosti nákupů zboží a služeb od stávajících sociálních podniků.
- Úřady práce poskytují systematickou podporu pouze vybrané znevýhodněné skupině, tj. osobám zdravotně postiženým.
- Oblast sociální ekonomiky a její aktéři nejsou zmapováni.“⁶

S výše uvedenými prohlášeními se můžeme z větší části ztotožnit i v současnosti. Pouze s tou výjimkou, že v rámci bankovního sektoru se problematikou financování sociálních podniků začala zabývat Česká spořitelna, a.s. (podrobně viz. kapitola 3). Vzděláváním v oblasti sociálního podnikání se bude zabývat podrobněji kapitola 5)

⁶ KOLEKTIV AUTORU: *Výzva k podpoře sociálního podnikání v ČR*, 19. 8. 2009

5. STUDIUM SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ NA VYSOKÉ ŠKOLE

V reakci na vznik sociálních podniků v České republice, začínají vysoké školy zahrnovat sociální ekonomiku do svých studijních programů.

Například Katedra studií občanské společnosti Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, kde je již od roku 2006 akreditovaný povinný předmět Sociální ekonomika. Vedoucí Katedry studií občanské společnosti na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze Doc. Ing. Marie Dohnalová, CSc. se předmětu vyjádřilo takto: „Jde o to, aby lidé uměli více podnikatelsky přemýšlet a tím, že se studenti na vysokých školách budou učit základům podnikání, pravidlům sestavení obchodního plánu a budou znát legislativu, mohou v budoucnu sociálně ekonomické aktivity snáze rozvíjet a myšlenku sociální ekonomiky dále podporovat.“⁷

V rámci fakulty Vysoké školy podnikání, a.s. a Slezské univerzity v Opavě jsou zřízena jako samostatná poradenská pracoviště – tzv. Centra sociálního podnikání. Na činnosti Center sociálního podnikání se podílejí pracovníci fakulty a externí spolupracovníci. Činnost Centra sociálního podnikání se řídí základními vnitřními předpisy fakulty a v rámci fakulty i hospodaří.

Centrum sociálního podnikání informuje zájemce o nabídce vzdělávání v oblasti sociálního podnikání a podmínkách studia. Organizuje kurzy, poskytuje metodickou pomoc a zprostředkovává kontakt s odborníky v oblasti sociálního podnikání.

⁷ DOHNALOVÁ, M.: *Studium sociální ekonomiky na VŠ otevírá šanci probudoucnost*, www.socialni-ekonomika.cz, 5.2.2012

PRAKTICKÁ ČÁST

Z teoretické části vyplynulo, že podmínky pro založení sociální podniku jsou v České republice poměrně příznivé. Vysoké školy připravují kvalifikované odborníky na sociální podnikání, Evropská unie prostřednictvím svých fondů finančně přispívá na chod sociálních podniků v prvních letech fungování, prostřednictvím banky lze získat zvýhodněný úvěr poskytující kapitál na rozjezd podnikatelských aktivit sociálních podniků a stát dotuje zaměstnávání osob se změněnou pracovní schopností.

V následující praktické části zjistíme pomocí nástrojů finanční analýzy, jaká je ekonomická situace sociálních podniků a do jaké míry jsou závislé na cizích zdrojích. Analyzujeme, zda budou sociální podniky schopné fungovat i bez finanční podpory z Evropské unie nebo zda budou schopné dostát svým závazkům.

Výchozím zdrojem dat pro finanční analýzu jsou zejména finanční výkazy tj. rozvaha a výkaz zisků a ztrát. Kromě nich je velmi důležitou částí i příloha k účetní závěrce, kde najdeme komentář k vybraným účetním položkám z finančních výkazů.

Před vlastní analýzou jsou finanční výkazy upraveny v tabulkovém kalkulátoru tak, aby práce s daty byla přehlednější a snadnější. Zkrácené formy finančních výkazů figurují přímo v textu, aby usnadňovaly orientaci. Všechny podklady v plném znění se staly součástí přílohy.

Výchozím bodem finanční analýzy je tzv. horizontální a vertikální analýza finančních výkazů.

V případě horizontální analýzy sledujeme vývoj jednotlivých veličin finančních výkazů za minimálně dvě účetní období. Meziroční změny jsou vyjádřeny v procentech. Procentní změny jsou doplněny o hodnoty změn v absolutních číslech.

Vertikální analýza sleduje strukturu finančních výkazů. Jednotlivé položky finančních výkazů jsou porovnány vůči jedné konstantní veličině (např. bilanční sumě) a odráží poměr, jakým se na vybrané veličině podílejí. Tento poměr je vyjádřen v procentech.

Dalším krokem ve finanční analýze je zpracování tzv. poměrové analýzy, která nesleduje vývoj jedné veličiny jako je tomu u horizontální a vertikální analýzy, ale poměruje veličiny vzájemně mezi sebou. Výsledkem je skupina ukazatelů jako rentabilita, likvidita či zadluženost společnosti.

Ukazatel rentability – tento ukazatel nás informuje o efektu, jakého bylo dosaženo vloženým kapitálem. Sledujeme například rentabilitu celkových aktiv, rentabilitu dlouhodobých zdrojů či rentabilitu tržeb.

Ukazatel aktivity – tímto ukazatelem se snažíme vyjádřit využití aktiv ve společnosti. Měříme využití celkových aktiv, zásob, pohledávek či krátkodobých závazků.

Ukazatel zadluženosti – ukazatel sleduje vztah mezi vlastními a cizími zdroji.

Ukazatel likvidity - se zaměřuje na schopnost společnosti krátkodobě dostát svým závazkům, v případě vzniku neočekávaných problémů.

Jako modelový příklad pro aplikaci finanční analýzy jsem si zvolila obchodní společnosti VARIUS s.r.o. a CF Sociální firma s.r.o.

S žádostí o spolupráci jsem se obrátila i na sociální firmu Jůnův statek a sociální firmu Zahrada obě fungující při občanském sdružení Fokus Praha, o.s. Obě sociální společnosti mi odmítly poskytnout interní údaje a vzhledem k tomu, že fungují v rámci občanského sdružení pouze jako samostatné středisko, nebylo možné získat jejich finanční výkazy prostřednictvím Obchodního rejstříku.

Podobné reakce jsem se dočkala i od společnosti SOFIRA Kadaň s.r.o., kde mi jednatelka společnosti sdělila, že si nepřeje, aby došlo ke zpracování a zveřejnění finanční analýzy, která by potvrdila jejich domněnky, že společnost nebude schopna dalšího fungování poté, co budou vyčerpány prostředky z Evropského sociálního fondu.

6. VARIUS s.r.o.

6.1 Základní údaje

VARIUS s.r.o. poskytuje služby v oblasti – digitalizace písemných a obrazových dokumentů.

Adresa: U Kapličky 51, 330 11Třemošná
Forma: společnost s ručením omezením
Financování: vlastní příjmy, dotace z evropské unie v rámci OP LZZ
Znevýhodněné osoby
na trhu práce: osoby se zdravotním omezením

Společnost VARIUS s.r.o. vznikla 12. dubna 1994. Jediným společníkem je Sdružení občanů Exodus. Společnost byla založena za účelem výroby ozdobných a dekorativních předmětů v oboru keramika a hrnčířina a organizování rekvalifikačních kurzů v oboru keramika.

Notářským zápisem ze dne 24. 5. 2010 se společnost transformovala na sociální podnik poskytující digitalizační služby tím, že změnila a doplnila zakladatelskou listinu o závazek zaměstnávat minimálně 30% osob se zdravotním postižením a doplňovat ročním přídělem ve výši 51 % rezervní fond ze zisku tak, aby mohl být využíván k reinvestici zejména do výpočetní a snímací techniky.

Z Evropského sociálního fondu v rámci výzvy č. 30 byla společnosti přislíbena finanční dotace na provoz sociálního podniku v maximální výši 5 050 568 Kč na období od 1. června 2010 do 31. května 2012.

6.2 Upravené finanční výkazy

K finanční analýze byly použity finanční výkazy za období let 2008 až 2010 veřejnosti dostupné na portálu Ministerstva spravedlnosti www.justice.cz. Výkazy za rok 2011 zde k datu zpracování práce uveřejněny nebyly.

Společnost se postavila negativně k součinnosti a žádost o zaslání finančních výkazů 2011 a doplňujících informací odmítla.

6.2.1 Upravený výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisků ztrát za tři po sobě jdoucí období. Údaje jsou uvedeny vždy k 31.12.

VARIUS s.r.o.				
Položka	č.ř.	2010	2009	2008
I. Tržby za prodej zboží	01			
A. Náklady vynaložené na prodané zboží	02			
+ OBCHODNÍ MARŽE	03	0	0	0
II. Výkony	04	9 000	0	0
B. Výkonová spotřeba	08	774 000	12 000	0
+ PŘIDANÁ HODNOTA	11	-765 000	-12 000	0
C. Osobní náklady	12	882 000	0	0
D. Daně a poplatky	17			
E. Odpisy dl. nehmot. a hmotného majetku	18			
III. Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	19	2 000	0	0
F. Zůstatková cena prod. dl. majetku a materiálu	22	0	0	0
G. Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů přístích období	25		-1 000	
	26			
IV. Ostatní provozní výnosy	27	1 298 000		
H. Ostatní provozní náklady	28	2 000	5 000	
V. Převod provozních výnosů	29			
I. Převod provoz. nákladů	30			
+ PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	30	-349 000	-16 000	0
VI. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31			
J. Prodané cenné papíry a podíly	32			
VII. Výnosy z dl. finančního majetku	33	0	0	0
VIII. Výnosy z krátkodobého finančního majetku	38			
K. Náklady z finančního majetku	39			
IX. Výnosy z přecenění CP a derivátů	40			
L. Náklady z přecenění CP derivátů	41			
M. Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	42			
X. Výnosové úroky	43			
N. Nákladové úroky	44			
XI. Ostatní finanční výnosy	45	1 000		
O. Ostatní finanční náklady	46	3 000		
XII. Převod finančních výnosů	47			
P. Převod finančních nákladů	48			
+ FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	49	-2 000	0	0
Q. Daň z příjmů za běžnou činnost	50	0	0	0
** VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	53	-351 000	-16 000	0
XIII. Mimořádné výnosy	54		5 000	
R. Mimořádné náklady	55			
S. Daň z příjmů z mimořádné činnosti	56			
+ MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	59	0	5 000	0
T. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	60			
*** Výsledek hospodaření za účetní období	61	-351 000	-11 000	0
Výsledek hospodaření před zdaněním	62	-351 000	-11 000	0

6.2.2 Upravená rozvaha

Rozvaha za tři po sobě následující období s údaji vždy k 31.12.

VARIUS s.r.o.		2010	2009	2008
AKTIVA CELKEM		4 697 000	4 235 000	4 239 000
A.	POHLEDÁVKY ZA UPSANÝ VLASTNÍ KAPITÁL			
B.	DLOUHODOBÝ MAJETEK	4 236 000	4 232 000	4 232 000
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	4 236 000	4 232 000	4 232 000
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0
C.	OBĚŽNÁ AKTIVA	461 000	3 000	7 000
C.I.	Zásoby	0	3 000	7 000
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	0	0	0
C.III.	Krátkodobé pohledávky	113 000	0	0
C.IV.	Finanční majetek	348 000	0	0
D.	OSTATNÍ AKTIVA - přechodné účty aktiv	0	0	0
D.I.	Časové rozlišení	0	0	0
VARIUS s.r.o.		2010	2009	2008
PASIVA CELKEM		4 697 000	4 235 000	4 239 000
A.	VLASTNÍ KAPITÁL	3 165 000	3 516 000	3 527 000
A.I.	Základní kapitál	100 000	100 000	100 000
A.II.	Kapitálové fondy	4 285 000	4 285 000	4 285 000
A.III.	Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	0	0	0
A.IV.	Hospodářský výsledek minulých let	-869 000	-858 000	-858 000
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	-351 000	-11 000	
B.	CIZÍ ZDROJE	1 532 000	719 000	712 000
B.I.	Rezervy	0	0	0
B.II.	Dlouhodobé závazky	0	0	0
B.III.	Krátkodobé závazky	1 532 000	719 000	712 000
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	0
C.	OSTATNÍ PASIVA - přechodné účty pasiv	0	0	0
C.I.	Časové rozlišení	0	0	0

6.3 Horizontální analýza

6.3.1 Horizontální analýza rozvahy

VARIUS s.r.o.		relativní změna (v %)		absolutní změna (v tis. Kč)	
		2010/2009	2009/2008	2010-2009	2009-2008
AKTIVA CELKEM		10,9%	-0,1%	462 000	-4 000
A.	POHLEDÁVKY ZA UPSANÝ VLASTNÍ KAPITÁL			0	0
B.	DLOUHODOBÝ MAJETEK	0,1%	0,0%	4 000	0
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek			0	0
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	0,1%	0,0%	4 000	0
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek			0	0
C.	OBĚŽNÁ AKTIVA	15266,7%	-57,1%	458 000	-4 000
C.I.	Zásoby	-100,0%	-57,1%	-3 000	-4 000
C.II.	Dlouhodobé pohledávky			0	0
C.III.	Krátkodobé pohledávky	100,0%		113 000	0
C.IV.	Finanční majetek	100,0%		348 000	0
D.	OSTATNÍ AKTIVA - přechodné účty aktiv			0	0
D.I.	Časové rozlišení			0	0
VARIUS s.r.o.		2010/2009	2009/2008	2010-2009	2009-2008
PASIVA CELKEM		10,91%	-0,09%	462 000	-4 000
A.	VLASTNÍ KAPITÁL	-9,98%	-0,31%	-351 000	-11 000
A.I.	Základní kapitál	0,00%	0,00%	0	0
A.II.	Kapitálové fondy	0,00%	0,00%	0	0
A.III.	Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku			0	0
A.IV.	Hospodářský výsledek minulých let	-1,28%	0,00%	-11 000	0
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	-3090,91%	-100,00%	-340 000	-11 000
B.	CIZÍ ZDROJE	113,07%	0,98%	813 000	7 000
B.I.	Rezervy			0	0
B.II.	Dlouhodobé závazky			0	0
B.III.	Krátkodobé závazky	113,07%	0,98%	813 000	7 000
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci			0	0
C.	OSTATNÍ PASIVA - přechodné účty pasiv			0	0
C.I.	Časové rozlišení			0	0

Meziroční pokles celkové bilanční sumy aktiv 2009/2008 o 0,1 % naznačuje, že společnost nebyla v roce 2009 příliš aktivní. Společnost nevykazuje žádnou investiční činnost. Oběžná aktiva poklesla sice o 57,1 %, ale z hlediska absolutních změn jde o částku 4 000 Kč, která není nikterak významnou. Společnost dosáhla v roce 2009 ztráty ve výši 11 000 Kč (pokles o -100%) . Krátkodobé závazky vzrostly o nevýznamné 1%.

V roce 2010 významně vzrostla položka oběžných aktiv. O 100% vzrostly krátkodobé pohledávky, což souvisí pravděpodobně se zahájením činnosti sociální firmy a přílivu prvních zákazníků. O 100% narostl i krátkodobý finanční majetek. To zřejmě souvisí s poskytnutím části prostředků z Evropského sociálního fondu a jejich připsáním na bankovní účet. Zajímavé je, že ačkoli oběžná aktiva vzrostla o 15 266,7%, celková bilanční suma se zvýšila pouze o 10,9%. To je z toho důvodu, že dlouhodobý majetek tvoří vyšší podíl na bilanční sumě, a proto jeho menší nárůst oproti oběžným aktivům zpomalí nárůst celkový. Ztráta společnosti vzrostla o 3 090,91% vyšší oproti roku 2009. Navzdory tomu, že obdržela finanční dotaci z Evropského sociálního fondu, nedokázala pokrýt své provozní náklady. Její krátkodobé závazky vzrostly o 113,07%, což opět souvisí se zahájením činnosti sociální firmy.

6.3.2 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

VARIUS s.r.o.		relativní změna		absolutní změna (tis. Kč)	
Položka	č.ř.	2010/2009	2009/2008	2010-2009	2009-2008
I. Tržby za prodej zboží	01			0	0
A. Náklady vynaložené na prodané zboží	02			0	0
+ OBCHODNÍ MARŽE	03			0	0
II. Výkony	04	100,0%		9 000	0
B. Výkonová spotřeba	08	6350,0%	100,0%	762 000	12 000
+ PŘIDANÁ HODNOTA	11	-6275,0%	-100,0%	-753 000	-12 000
C. Osobní náklady	12	100,0%		882 000	0
D. Daně a poplatky	17			0	0
E. Odpisy dl. nehmot. a hmotného majetku	18			0	0
III. Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	19	100,0%		2 000	0
F. Zůstatková cena prod. dl.majetku a materiálu	22			0	0
G. Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů přístích období	25	100,0%	-100,0%	1 000	-1 000
	26			0	0
IV. Ostatní provozní výnosy	27	100,0%		1 298 000	0
H. Ostatní provozní náklady	28	-60,0%	100,0%	-3 000	5 000
V. Převod provozních výnosů	29			0	0
I. Převod provoz. nákladů	30			0	0
* PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	30	-2081,3%	-100,0%	-333 000	-16 000
VI. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31			0	0
J. Prodané cenné papíry a podíly	32			0	0
VII. Výnosy z dl. finančního majetku	33			0	0
VIII. Výnosy z krátkodobého finančního majetku	38			0	0
K. Náklady z finančního majetku	39			0	0
IX. Výnosy z přecenění CP a derivátů	40			0	0
L. Náklady z přecenění CP derivátů	41			0	0
M. Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	42			0	0
X. Výnosové úroky	43			0	0
N. Nákladové úroky	44			0	0
XI. Ostatní finanční výnosy	45	100,0%		1 000	0
O. Ostatní finanční náklady	46	100,0%		3 000	0
XII. Převod finančních výnosů	47			0	0
P. Převod finančních nákladů	48			0	0
* FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	49	-100,0%		-2 000	0
Q. Daň z příjmů za běžnou činnost	50			0	0
** VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	53	-2093,8%	-100,0%	-335 000	-16 000
XIII. Mimořádné výnosy	54	-100,0%	100,0%	-5 000	5 000
R. Mimořádné náklady	55			0	0
S. Daň z příjmů z mimořádné činnosti	56			0	0
* MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	59	-100,0%	100,0%	-5 000	5 000
T. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	60			0	0
*** Výsledek hospodaření za účetní období	61	-3090,9%	-100,0%	-340 000	-11 000
Výsledek hospodaření před zdaněním	62	-3090,9%	-100,0%	-340 000	-11 000

V roce 2008 společnost pravděpodobně přerušila obchodní činnost, protože její výnosy i náklady jsou nulové. V roce 2009 se vrátila k obchodní činnosti, čemuž napovídají 100% nárůsty jednotlivých položek. V absolutních číslech jde ale o nevýznamné položky. Navíc společnost z obchodní činnosti nedosahovala výnosů.

V roce 2010 došlo k významnému růstu nákladů. Společnost přijala zaměstnance, protože její osobní náklady zrostly o 100% tj. 880 000 Kč. Také její náklady související s podnikatelskou činností vzrostly o 6350% tj. 762 000 Kč. Výnosy za výkony vzrostly o 100%, ale částka v absolutní hodnotě je zanedbatelná. Významným nárůstem v oblasti tržeb je položka Ostatních provozních výnosů. Její nárůst činí 100%, což je v absolutní hodnotě 1 298 000 Kč. Jde o prostředky z Evropského sociálního fondu. Došlo k prohlubování ztráty až o závratných 3090,9%.

Obecně platí, že tempo růstu výnosů by mělo v ideálním případě být rychlejší než tempo růstu aktiv. Porovnáme-li tedy tempo růstu aktiv s tempem růstu výnosů, je patrné, že tržby rostou rychleji. Jedná se však o jednorázový nárůst výkonů související s obdržením dotace z Evropského sociálního fondu.

6.4 Vertikální analýza

6.4.1 Vertikální analýza rozvahy

VARIUS s.r.o.		% podíl na bilanční sumě		
		2010	2009	2008
	AKTIVA CELKEM	100,0%	100,0%	100,0%
A.	POHLEDÁVKY ZA UPSANÝ VLASTNÍ KAPITÁL	0,0%	0,0%	0,0%
B.	DLOUHODOBÝ MAJETEK	90,2%	99,9%	99,8%
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	0,0%	0,0%	0,0%
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	90,2%	99,9%	99,8%
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	0,0%	0,0%	0,0%
C.	OBĚŽNÁ AKTIVA	9,8%	0,1%	0,2%
C.I.	Zásoby	0,0%	0,1%	0,2%
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	0,0%	0,0%	0,0%
C.III.	Krátkodobé pohledávky	2,4%	0,0%	0,0%
C.IV.	Finanční majetek	7,4%	0,0%	0,0%
D.	OSTATNÍ AKTIVA - přechodné účty aktiv	0,0%	0,0%	0,0%
D.I.	Časové rozlišení	0,0%	0,0%	0,0%
	PASIVA CELKEM	100,0%	100,0%	100,0%
A.	VLASTNÍ KAPITÁL	67,4%	83,0%	83,2%
A.I.	Základní kapitál	2,1%	2,4%	2,4%
A.II.	Kapitálové fondy	91,2%	101,2%	101,1%
A.III.	Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	0,0%	0,0%	0,0%
A.IV.	Hospodářský výsledek minulých let	-18,5%	-20,3%	-20,2%
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	-7,5%	-0,3%	0,0%
B.	CIZÍ ZDROJE	32,6%	17,0%	16,8%
B.I.	Rezervy	0,0%	0,0%	0,0%
B.II.	Dlouhodobé závazky	0,0%	0,0%	0,0%
B.III.	Krátkodobé závazky	32,6%	17,0%	16,8%
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	0,0%	0,0%	0,0%
C.	OSTATNÍ PASIVA - přechodné účty pasiv	0,0%	0,0%	0,0%
C.I.	Časové rozlišení	0,0%	0,0%	0,0%

Z vývoje je patrné, že podíl Dlouhodobého majetku na celkových aktivech převládá i přesto, že v roce 2010 došlo k významnějšímu nárůstu podílu Oběžných aktiv. V meziročním porovnání u pasiv převládá podíl Kapitálových fondů. Můžeme se domnívat, že na Kapitálových fondech je vykazován majetek, který byl vložen do podnikání při založení společnosti. Jde s největší pravděpodobností o pozemek, jelikož nedochází k jeho odepisování. Pokud by ale o pozemek nešlo a společníci by do společnosti vložili jiný hmotný či nehmotný majetek, pak by u takového majetku měl být každoročně uplatňován účetní odpis. Ty by ovšem v jednotlivých letech ještě zvýšily ztrátu

společnosti. V roce 2010 došlo k významnému nárůstu podílu Krátkodobých závazků. Krátkodobé závazky bývají vždy významným zdrojem financování společnosti. Nárůst krátkodobých závazků však neodpovídá nárůstu krátkodobých pohledávek.

6.4.2 Vertikální analýza výsledovky

VARIUS s.r.o.		
Položka	č.ř.	2010
I. Tržby za prodej zboží	01	0,0%
A. Náklady vynaložené na prodané zboží	02	0,0%
+ OBCHODNÍ MARŽE	03	0,0%
II. Výkony	04	100,0%
B. Výkonová spotřeba	08	8600,0%
+ PŘIDANÁ HODNOTA	11	-8500,0%
C. Osobní náklady	12	9800,0%
D. Daně a poplatky	17	0,0%
E. Odpisy dl. nehmot. a hmotného majetku	18	0,0%
III. Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	19	22,2%
F. Zůstatková cena prod. dl.majetku a materiálu	22	0,0%
G. Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	0,0%
	26	0,0%
IV. Ostatní provozní výnosy	27	14422,2%
H. Ostatní provozní náklady	28	22,2%
V. Převod provozních výnosů	29	0,0%
I. Převod provoz. nákladů	30	0,0%
* PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	30	-3877,8%
VI. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31	0,0%
J. Prodané cenné papíry a podíly	32	0,0%
VII. Výnosy z dl. finančního majetku	33	0,0%
VIII. Výnosy z krátkodobého finančního majetku	38	0,0%
K. Náklady z finančního majetku	39	0,0%
IX. Výnosy z přecenění CP a derivátů	40	0,0%
L. Náklady z přecenění CP derivátů	41	0,0%
M. Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	42	0,0%
X. Výnosové úroky	43	0,0%
N. Nákladové úroky	44	0,0%
XI. Ostatní finanční výnosy	45	11,1%
O. Ostatní finanční náklady	46	33,3%
XII. Převod finančních výnosů	47	0,0%
P. Převod finančních nákladů	48	0,0%
* FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	49	-22,2%
Q. Daň z příjmů za běžnou činnost	50	0,0%
** VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	53	-3900,0%
XIII. Mimořádné výnosy	54	0,0%
R. Mimořádné náklady	55	0,0%
S. Daň z příjmů z mimořádné činnosti	56	0,0%
* MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	59	0,0%
T. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	60	0,0%
*** Výsledek hospodaření za účetní období	61	-3900,0%
Výsledek hospodaření před zdaněním	62	-3900,0%

Vztažnou veličinou byla zvolena položka Výkony. Analýza vyjadřuje vztah ostatních veličin vůči tržbám společnosti, z toho důvodu analyzujeme pouze rok 2010, protože společnost v předcházejících letech nedosahovala tržeb. Z tabulky je patrné, že nejvyšší podíl na nákladovosti tržeb nese Výkonová spotřeba a Osobní náklady. Procentní podíl těchto nákladů

vysvětluje ztrátu dosaženou v roce 2010. Záporný provozní výsledek hospodaření byl snížen o dotaci z Evropského sociálního fondu vykázanou v položce Ostatní provozní výnosy.

6.5 Poměrová analýza

6.5.1 Ukazatel rentability

Ukazatele rentability (výnosnosti)		2010	2009
ROA - Rentabilita celk. aktiv (EBIT / AKT)	(VH před zdaň. + N.) / aktiv a celkem	-7,47%	-0,26%
Rentabilita tržeb (EBIT/T)	(VH před zdaň. + N.) / (I. + II.1.)	-3900,00%	NA
Obrat celk. aktiv (T/AKT)	(I. + II.1.) / aktiv a celkem	0,00	0,00
ROCE - Rentabilita kapitálu (EBIT / (VK+DI.K))	(VH před zdaň. + N.) / (A. + B.I. + B.II. + B.IV.1.)	-11,09%	-0,31%
ROE - Rentabilita v.kapitálu (ČZ / VK)	VH za úč. období / A.	-11,09%	-0,31%
Rentabilita tržeb (ČZ/T)	VH za úč. období / (I. + II.1.)	-3900,00%	NA
Obrat celk. aktiv (T/AKT)	(I. + II.1.) / aktiv a celkem	0,00	0,00
Finanční páka (AKT/VK)	aktiv a celkem / A.	1,48	1,20
Rentabilita z vlastních fin. zdrojů (CF / VK)	(VH za úč. období + E.) / A.	-11,09%	-0,31%
Rentabilita tržeb (ČZ / T)	VH za úč. období / (I. + II.1.)	-3900,00%	NA
Mzdová náročnost tržeb	C.1. / (I. + II.1.)	9800,00%	NA

Ukazatelé rentability v záporných hodnotách jsou jasným varovným signálem. Vložená aktiva nepřináší žádný pozitivní efekt na výsledek hospodaření. Záporný hospodářský výsledek nepříznivě ovlivnil ukazatel výnosnosti tržeb z prodeje vlastních služeb (-3900%). Výše osobních nákladů vůči dosaženým tržbám z prodeje vlastních služeb je neadekvátní (9800%). Společnost bude muset v dalších letech usilovat o snížení provozních nákladů a navýšení tržeb z prodeje vlastních služeb, jinak nebude schopna dalšího fungování na trhu.

6.5.2 Ukazatel aktivity

Ukazatele aktivity (doby obratu)		2010	2009	
1	Obrat aktiv (T / AKT)	(I. + II.1.) / aktiv a celkem	0,00	0,00
2	Obrat zásob (T / zásoby)	(I. + II.1.) / C.I.	NA	0,00
3	Doba obratu aktiv (AKT / (T/360))	aktiv a celkem / [(I. + II.1.) / 360]	187880,00	NA
4	Doba obratu zásob (ZÁS. / (T/360))	C.I. / [(I. + II.1.) / 360]	0,00	NA
5	Doba inkasa pohledávek (POHL / (T/360))	(C.II. + C.III.) / [(I. + II.1.) / 360]	4520,00	NA
6	Doba splatnosti krátk. závazků (KZ / (T/360))	(B.III.) / [(I. + II.1.) / 360]	61280,00	NA

Rychlost obratu celkových aktiv za období, během kterého bylo dosaženo tržeb, se rovná nule. Doba obratu těchto aktiv se pak rovná 187 880 dní. Tento ukazatel nám prakticky říká, že společnost nevygenerovala žádné prostředky ze zdrojů, které měla k dispozici. Smyslem ukazatele doby obratu pohledávek je stanovit průměrný počet dní, po který jsou nám naši odběratelé dlužní, tj. dobu mezi prodejem služeb a příjmem peněz. Naopak ukazatel doby obratu závazků stanovuje dobu od přijetí zboží do zaplacení dodavateli. První údaj naznačuje, že společnost bezúročně úvěruje své odběratele po dobu 4 520 dní, přitom již hodnota na 70 dní je neuspokojivá. Druhý údaj nám prozradí, že společnost otálí s úhradou svých závazků 61 280 dní. Takováto hodnota již nenaznačuje silnou vyjednávací pozici firmy, ale spíše její špatnou platební morálku.

6.5.3 Ukazatel zadluženosti

Ukazatele dlouhodobé finanční rovnováhy (zadluženosti)			2010	2009	2008
1	Equity Ratio (VK / AKT)	A. / aktiva celkem	67,38%	83,02%	83,20%
2	Debt Ratio I. (CZ / AKT)	B. / aktiva celkem	32,62%	16,98%	16,80%
3	Debt Ratio II. ((CZ+OP) / AKT)	(B. + C.) / aktiva celkem	32,62%	16,98%	16,80%
4	Debt Equity Ratio (CZ / VK)	B. / A.	0,48	0,20	0,20
5	Úrokové krytí I. (EBIT / úroky)	(VH před zdaň. + N.) / N.	NA	NA	NA
6	Úrokové krytí II. ((EBIT+odpisy) / úroky)	(VH před zdaň. + N. + E.) / N.	NA	NA	NA

Ukazatelé 1 až 3 vycházejí z rozvahy. Podíl vlastního kapitálu na celkových aktivech je více jak 60%, ale je třeba zdůraznit jeho klesající tendenci způsobenou záporným hospodářským výsledkem, kterého společnost v posledních letech dosahovala. Zbýlých méně než 40% připadá na kapitál, cizí, nicméně lze podotknout, že se jedná o krátkodobé závazky nikoliv bankovní úvěry. Ukazatelé 5 - 6 využívají jako zdroj dat výkaz zisku a ztráty a zohledňují schopnost krýt náklady na cizí úročený kapitál a jsou pro modelovou firmu nerelevantní.

6.5.3 Ukazatel likvidity

4	Běžná likvidita (OAKT / KD)	C. / (B.III. + B.IV.2. + B.IV.3.)	0,30	0,00	0,01
5	Rychlá likvidita ((KrP+FM) / KD)	(C.III. + C.IV.) / (B.III. + B.IV.2. + B.IV.3.)	0,30	0,00	0,00
6	Peněžní likvidita (FM / KD)	C.IV. / (B.III. + B.IV.2. + B.IV.3.)	0,23	0,00	0,00
7	Doba splatnosti krátk. závazků (KZ / (T/360))	B.III. / [(I. + II.1.) / 360]	61 280,00	NA	NA

Běžná likvidita se vypočítá jako podíl krátkodobých závazků na oběžných aktivech. Tento ukazatel nám tedy říká, kolikrát je ekonomický subjekt schopen uspokojit pohledávky věřitelů v případě, kdy promění všechna svá oběžná aktiva v peněžní prostředky. Optimální hodnota ukazatele likvidity je 1,8 až 2,5. Hodnota nižší než 1 jako v našem případě ukazuje na to, že krátkodobé závazky není možné z oběžných aktiv uhradit a je nutné je hradit z dlouhodobých zdrojů – např. prodejem majetku. Hodnota rychlé likvidity je shodná s hodnotou běžné likvidity, protože společnost není výrobním podnikem a nevlastní zásoby, které ukazatel rychlé likvidity zohledňuje. Ukazatel okamžitá likvidity se pohybuje na spodní hranici doporučené hodnoty. Vyjadřuje okamžitou schopnost společnosti uhradit své krátkodobé závazky krátkodobým finančním majetkem. Nesmíme ale opomenout, že krátkodobý finanční majetek je z větší části tvořen prostředky Evropské unie, které jsou účelové a nelze z nich hradit veškeré krátkodobé závazky – mám na mysli ty, které vznikly před transformací společnosti na sociální firmu a od roku 2008 jsou bez obrátu. Jejich výši je cca 700 000 Kč.

6. 6 Prognóza do dalších let

V následující tabulce se pokusíme namodelovat vývoj společnosti v letech 2011, 2012 a 2013. Pro zjednodušení modelace budeme předpokládat, že náklady společnosti budou v následujících letech totožné. Předpokládáme, že náklady roku 2010 vznikly za období od června do prosince, pro další roky je proto upravíme poměrně na dvanáct měsíců ($(\text{náklady} / 7 \text{ měsíců}) \times 12 \text{ měsíců}$). Dále budeme předpokládat, že společnost vyčerpá dotaci do maximální výše a rozprostře ji rovnoměrně do zbývajících dvou let ($(\text{dotace} - \text{již čerpána částka}) / 2 \text{ roky}$). Z výše uvedeným podkladů získáme minimální výši tržeb, kterých bude v následujících letech nutné dosáhnout, aby byl hospodářský výsledek roven nule.

Rok:	2011	2012	2013
Náklady:	2 847 428	2 847 428	2 847 428
Dotace:	1 891 284	1 891 284	0
Příjmy z vlastní činnosti	956 144	956 144	2 841 428

Společnost by musela dosáhnout tržeb z vlastní činnosti ve výši minimálně 956 144 v letech 2011, 2012 a 2 841 428 v roce 2013. Vzhledem k dosaženým tržbám v roce 2010 ve výši 9 000 Kč za období od června do prosince a po jejich náležité úpravě na poměrnou část dvanácti měsíců (15 428 Kč), by společnost musela navýšit tržby z vlastní činnosti o 6 197% v letech 2011, 2012 a o 18 417% v roce 2013. Pro názornou představu na základě Ceníku prací, kdy za skenování volných listů do velikosti A3 300 DPI si společnost účtuje 1 Kč za 1 stranu, by společnost musela oskenovat 956 144 stran v letech 2011, 2012 a 2 841 428 stran v roce 2013. Budeme-li pro zjednodušení výpočtu předpokládat, že rok má 240 pracovních dní, bude muset být oskenováno denně 3 984 stran v letech 2011, 2012 a 11 839 stran v roce 2013. Na základě výše uvedených výpočtů si dovoluji tvrdit, že se společnost bude v následujících letech propadat do stále hlubší ztráty a potýkat se s existenčními problémy.

7. CF sociální firma s.r.o.

7.1 Základní údaje

CF sociální firma s.r.o. poskytuje služby v oblasti - údržba, zahradnické práce, úklidové práce, řemeslné práce a stěhování.

Adresa: Koněvova 18, 400 01 Ústí nad Labem
Forma: společnost s ručením omezením
Financování: vlastní příjmy, dotace z evropské unie v rámci OP LZZ
Znevýhodněné osoby
na trhu práce: osoby se zdravotním omezením

Společnost CF sociální firma s.r.o. byla založena společnostmi Fokus Ústí nad Labem a Centrum komunitní práce Ústí nad Labem a vznikla zápisem do Obchodní rejstříku dne 1. června 2009.

Společnost se přihlásila k hodnotám sociálního podnikání Notářským zápisem ze dne 14. 5. 2010, kdy byla její společenská smlouva doplněna o deklaraci, v níž společnost garantuje zaměstnávání minimálně 30% osob se zdravotním postižením a reinvestici svých zisků minimálně ve výši 51 % do podpory integrace znevýhodněných skupin občanů do společnosti a ve prospěch udržení a dalšího rozvoje společnosti.

Z Evropského sociálního fondu v rámci výzvy č. 30 byla společnosti přislíbena finanční dotace na provoz sociálního podniku v maximální výši 2 438 090,0č Kč na období od 1. června 2010 do 31. května 2012.

7.2 Upravené finanční výkazy

K finanční analýze byly použity finanční výkazy za období let 2009 až 2010 veřejnosti dostupné na portálu Ministerstva spravedlnosti www.justice.cz. Výkazy za rok 2011 společnost neměla k datu vypracování práce dle vyjádření

jednatele pana Polesného dosud zpracované a i přes počátečnou ochotu ke spolupráci se mi nepodařilo získat tyto výkazy alespoň v předběžné podobě.

7.2.1 Upravený výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty za dvě po sobě následující období s údaji vždy k 31.12.

CF sociální společnost s.r.o.				
Položka		č.ř.	2010	2009
I.	Tržby za prodej zboží	01		
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02		
	+ OBCHODNÍ MARŽE	03	0	0
II.	Výkony	04	497 000	0
B.	Výkonová spotřeba	08	668 000	11 000
	+ PRIDANÁ HODNOTA	11	-171 000	-11 000
C.	Osobní náklady	12	337 000	0
D.	Daně a poplatky	17	8 000	2 000
E.	Odpisy dl. nehmot. a hmotného majetku	18	1 000	
III.	Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	19	0	0
F.	Zůstatková cena prod. dl.majetku a materiálu	22	0	0
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů přístích období	25		
		26		
IV.	Ostatní provozní výnosy	27	776 000	
H.	Ostatní provozní náklady	28		
V.	Převod provozních výnosů	29		
I.	Převod provoz. nákladů	30		
*	PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	30	259 000	-13 000
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31		
J.	Prodané cenné papíry a podíly	32		
VII.	Výnosy z dl. finančního majetku	33	0	0
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	38		
K.	Náklady z finančního majetku	39		
IX.	Výnosy z přecenění CP a derivátů	40		
L.	Náklady z přecenění CP derivátů	41		
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	42		
X.	Výnosové úroky	43		
N.	Nákladové úroky	44		
XI.	Ostatní finanční výnosy	45		
O.	Ostatní finanční náklady	46	3 000	
XII.	Převod finančních výnosů	47		
P.	Převod finančních nákladů	48		
*	FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	49	-3 000	0
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	50	0	0
**	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	53	256 000	-13 000
XIII.	Mimořádné výnosy	54		
R.	Mimořádné náklady	55		
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	56		
*	MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	59	0	0
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	60		
***	Výsledek hospodaření za účetní období	61	256 000	-13 000
	Výsledek hospodaření před zdaněním	62	256 000	-13 000

7.2.2 Upravená rozvaha

Rozvaha za dvě po sobě následující období s údaji vždy k 31.12.

CF sociální společnost s.r.o.		2010	2009	2008
	AKTIVA CELKEM	691 000	187 000	0
A.	POHLEDÁVKY ZA UPSANÝ VLASTNÍ KAPITÁL			
B.	DLOUHODOBÝ MAJETEK	59 000	0	0
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	59 000	0	0
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0
C.	OBĚŽNÁ AKTIVA	627 000	187 000	0
C.I.	Zásoby	0	0	0
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	0	0	0
C.III.	Krátkodobé pohledávky	180 000	100 000	0
C.IV.	Finanční majetek	447 000	87 000	0
D.	OSTATNÍ AKTIVA - přechodné účty aktiv	5 000	0	0
D.I.	Časové rozlišení	5 000	0	0
CF sociální společnost s.r.o.		2010	2009	2008
	PASIVA CELKEM	691 000	187 000	0
A.	VLASTNÍ KAPITÁL	444 000	187 000	0
A.I.	Základní kapitál	200 000	200 000	0
1.	Základní kapitál	100 000	100 000	
2.	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)			
3.	Změny vlastního kapitálu	100 000	100 000	
A.II.	Kapitálové fondy	0	0	0
A.III.	Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	0	0	0
A.IV.	Hospodářský výsledek minulých let	-12 000	0	0
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	256 000	-13 000	
B.	CIZÍ ZDROJE	171 000	0	0
B.I.	Rezervy	0	0	0
B.II.	Dlouhodobé závazky	0	0	0
B.III.	Krátkodobé závazky	171 000	0	0
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	0
C.	OSTATNÍ PASIVA - přechodné účty pasiv	76 000	0	0
C.I.	Časové rozlišení	76 000	0	0

7.3 Horizontální analýza

7.3.1 Horizontální analýza rozvahy

CF sociální společnost s.r.o.	relativní změna (v %)		absolutní změna (v tis. Kč)		
	2010/2009	2009/2008	2010-2009	2009-2008	
	269,5%	100,0%	504 000	187 000	
A.					
B.	100,0%		59 000	0	
B.I.					
B.II.	100,0%		59 000	0	
B.III.					
C.	235,3%	100,0%	440 000	187 000	
C.I.					
C.II.					
C.III.	80,0%	100,0%	80 000	100 000	
C.IV.	413,8%	100,0%	360 000	87 000	
D.	100,0%		5 000	0	
D.I.	100,0%		5 000	0	
CF sociální společnost s.r.o.		2010/2009	2009/2008	2010-2009	2009-2008
	269,52%	100,00%	504 000	187 000	
A.	137,43%	100,00%	257 000	187 000	
A.I.	0,00%	100,00%	0	200 000	
A.II.					
A.III.					
A.IV.	-100,00%		-12 000	0	
A.V.	-2069,23%	-100,00%	269 000	-13 000	
B.	100,00%		171 000	0	
B.I.					
B.II.					
B.III.	100,00%		171 000	0	
B.IV.					
C.	100,00%		76 000	0	
C.I.	100,00%		76 000	0	

Společnost vznikla v roce 2009. K 31. 12. 2009 vykazuje společnost Oběžná aktiva ve výši o 187 000 Kč. Více jak 50% této hodnoty připadá na Krátkodobé pohledávky ve výši 100 000 Kč. Pokud nahlédneme do výpisu z Obchodního rejstříku, zjistíme, že jde o nesplacený základní kapitál ve výši 50% z 200 000 Kč. Konečný zůstatek Krátkodobého finančního majetku poukazuje na splacený základní kapitál ve výši druhé poloviny z 200 000 Kč. V pasivech tuto skutečnost zaznamenáme u položky Základní kapitál ve výši 200 000 Kč.

V roce 2010 došlo k více jak dvojnásobnému nárůstu Oběžných aktiv. Společnost obdržela na bankovní účet část prostředků z Evropské sociálních fondů, o čemž vypovídá 413,8 % nárůst Krátkodobého finančního majetku. Obdržené prostředky byly použity na investice do Dlouhodobého majetku (nárůst o 59 000 Kč). Nárůst u Krátkodobých pohledávek vypovídá o přílivu nových zákazníků.

7.3.2 Horizontální analýza výsledovky

CF sociální společnost s.r.o.		relativní změna		absolutní změna (tis. Kč)	
Položka	č.č.	2010/2009	2009/2008	2010-2009	2009-2008
I. Tržby za prodej zboží	01			0	0
A. Náklady vynaložené na prodané zboží	02			0	0
+ OBCHODNÍ MARŽE	03			0	0
II. Výkony	04	100,0%		497 000	0
B. Výkonová spotřeba	08	5972,7%	100,0%	657 000	11 000
+ PRIDANÁ HODNOTA	11	1454,5%	-100,0%	-160 000	-11 000
C. Osobní náklady	12	100,0%		337 000	0
D. Daně a poplatky	17	300,0%	100,0%	6 000	2 000
E. Odpisy dl. nehmot. a hmotného majetku	18	100,0%		1 000	0
III. Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	19			0	0
F. Zůstatková cena prod. dl. majetku a materiálu	22			0	0
G. Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25			0	0
	26			0	0
IV. Ostatní provozní výnosy	27	100,0%		776 000	0
H. Ostatní provozní náklady	28			0	0
V. Převod provozních výnosů	29			0	0
I. Převod provoz. nákladů	30			0	0
* PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	30	-2092,3%	-100,0%	272 000	-13 000
VI. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31			0	0
J. Prodané cenné papíry a podíly	32			0	0
VII. Výnosy z dl. finančního majetku	33			0	0
VIII. Výnosy z krátkodobého finančního majetku	38			0	0
K. Náklady z finančního majetku	39			0	0
IX. Výnosy z přecenění CP a derivátů	40			0	0
L. Náklady z přecenění CP derivátů	41			0	0
M. Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	42			0	0
X. Výnosové úroky	43			0	0
N. Nákladové úroky	44			0	0
XI. Ostatní finanční výnosy	45			0	0
O. Ostatní finanční náklady	46	100,0%		3 000	0
XII. Převod finančních výnosů	47			0	0
P. Převod finančních nákladů	48			0	0
* FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	49	-100,0%		-3 000	0
Q. Daň z příjmů za běžnou činnost	50			0	0
** VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	53	-2069,2%	-100,0%	269 000	-13 000
XIII. Mimořádné výnosy	54			0	0
R. Mimořádné náklady	55			0	0
S. Daň z příjmů z mimořádné činnosti	56			0	0
* MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	59			0	0
T. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	60			0	0
*** Výsledek hospodaření za účetní období	61	-2069,2%	-100,0%	269 000	-13 000
Výsledek hospodaření před zdaněním	62	-2069,2%	-100,0%	269 000	-13 000

Za období června a až prosince 2009 nebyla vyvinuta podnikatelská aktivita, což nám naznačují konečné zůstatky v nevýznamných absolutních hodnotách u položek Výkonová spotřeba a Daně a poplatky. U položky Daně a poplatky se můžeme domnívat, že šlo o náklady spojené se založením společnosti a u položky Výkonová spotřeba došlo k nárůstu pravděpodobně ve spojitosti s vynaloženými náklady při podání žádosti o poskytnutí finanční podpory jako náklady na pořízení kancelářských potřeb a poradenství v této oblasti.

V červnu 2010 společnost obdržela zálohu z prostředků Evropského sociálního fondu a zahájila svoji podnikatelskou činnost. Výkony společnosti ve výši 497 000 Kč (100% nárůst) sice nepokryly Výkonovou spotřebu společnosti ve výši 668 000 Kč (nárůst o 5972,7%), ale ztráta z této činnosti byla financována z obdržených prostředků z Evropských sociálních fondů ve výši 776 000 Kč (100% nárůst).

7. 4 Vertikální analýza

7.4.1 Vertikální analýza rozvahy

	2010	2009
AKTIVA CELKEM	100,0%	100,0%
A. POHLEDÁVKY ZA UPSANÝ VLASTNÍ KAPITÁL	0,0%	0,0%
B. DLOUHODOBÝ MAJETEK	8,5%	0,0%
B.I. Dlouhodobý nehmotný majetek	0,0%	0,0%
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek	8,5%	0,0%
B.III. Dlouhodobý finanční majetek	0,0%	0,0%
C. OBĚŽNÁ AKTIVA	90,7%	100,0%
C.I. Zásoby	0,0%	0,0%
C.II. Dlouhodobé pohledávky	0,0%	0,0%
C.III. Krátkodobé pohledávky	26,0%	53,5%
C.IV. Finanční majetek	64,7%	46,5%
D. OSTATNÍ AKTIVA - přechodné účty aktiv	0,7%	0,0%
D.I. Časové rozlišení	0,7%	0,0%
CF sociální společnost s.r.o.	2010	2009
PASIVA CELKEM	100,0%	100,0%
A. VLASTNÍ KAPITÁL	64,3%	100,0%
A.I. Základní kapitál	28,9%	107,0%
A.II. Kapitálové fondy	0,0%	0,0%
A.III. Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	0,0%	0,0%
A.IV. Hospodářský výsledek minulých let	-1,7%	0,0%
A.V. Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	37,0%	-7,0%
B. CIZÍ ZDROJE	24,7%	0,0%
B.I. Rezervy	0,0%	0,0%
B.II. Dlouhodobé závazky	0,0%	0,0%
B.III. Krátkodobé závazky	24,7%	0,0%
B.IV. Bankovní úvěry a výpomoci	0,0%	0,0%
C. OSTATNÍ PASIVA - přechodné účty pasiv	11,0%	0,0%
C.I. Časové rozlišení	11,0%	0,0%

V roce 2009 se na celkových aktivech podílela 100% Oběžná aktiva v podobě nesplaceného základního kapitálu na Krátkodobých pohledávkách (53,5%) a splaceného základní kapitál na Krátkodobém finančním majetku (46,5%). Celková pasiva byla tvořena pouze vlastním kapitálem. Společnost neměla žádné cizí zdroje.

V roce 2010 se podíl na celkových aktivech mírně přenesl i na Dlouhodobý hmotný majetek (8,5%). Hlavní podíl ale stále nesou Oběžná aktiva (90,7%), kde se mísky vah převážily na stranu Krátkodobého finančního majetku (64,7%) na rozdíl od loňského roku, kdy větší podíl připadl Krátkodobým pohledávkám. V pasivech je v roce 2010 situace daleko zajímavější. Podíl na celkových pasivech již nenese základní kapitál (28,9%), ale váha přesunula na Výsledek hospodaření běžného období (37%). Neméně významný podíl na celkových aktivech nesou Cizí zdroje (24,7%), a to Krátkodobé závazky, které jsou významným zdrojem financování všech společností. Ostatní pasiva (11%) s absolutním podílem 76 000 Kč na položce Výnosy příštích období nám říkají, že tento výnos navýší v příštích letech hospodářský výsledek o 76 000 Kč.

7.4.2 Vertikální analýza výsledovky

Položka		č.ř.	2010
I.	Tržby za prodej zboží	01	0,0%
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02	0,0%
	+ OBCHODNÍ MARŽE	03	0,0%
II.	Výkony	04	100,0%
B.	Výkonová spotřeba	08	134,4%
	+ PŘIDANÁ HODNOTA	11	-34,4%
C.	Osobní náklady	12	67,8%
D.	Daně a poplatky	17	1,6%
E.	Odpisy dl. nehmot. a hmotného majetku	18	0,2%
III.	Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	19	0,0%
F.	Zůstatková cena prod. dl.majetku a materiálu	22	0,0%
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů přístích období	25	0,0%
		26	0,0%
IV.	Ostatní provozní výnosy	27	156,1%
H.	Ostatní provozní náklady	28	0,0%
V.	Převod provozních výnosů	29	0,0%
I.	Převod provoz. nákladů	30	0,0%
*	PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	30	52,1%
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31	0,0%
J.	Prodané cenné papíry a podíly	32	0,0%
VII.	Výnosy z dl. finančního majetku	33	0,0%
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	38	0,0%
K.	Náklady z finančního majetku	39	0,0%
IX.	Výnosy z přecenění CP a derivátů	40	0,0%
L.	Náklady z přecenění CP derivátů	41	0,0%
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	42	0,0%
X.	Výnosové úroky	43	0,0%
N.	Nákladové úroky	44	0,0%
XI.	Ostatní finanční výnosy	45	0,0%
O.	Ostatní finanční náklady	46	0,6%
XI.	Převod finančních výnosů	47	0,0%
P.	Převod finančních nákladů	48	0,0%
*	FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	49	-0,6%
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	50	0,0%
**	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	53	51,5%
XII.	Mimořádné výnosy	54	0,0%
R.	Mimořádné náklady	55	0,0%
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	56	0,0%
*	MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	59	0,0%
T.	Převod podílů na výsledku hospodaření společníkům	60	0,0%
***	Výsledek hospodaření za účetní období	61	51,5%
	Výsledek hospodaření před zdaněním	62	51,5%

Vztažnou veličinou vertikální analýzy výkazu zisku a ztráty jsou Výkony. Ostatní veličiny vyjadřují procentuelní vztah vůči této položce. Jelikož společnost za rok 2009 neměla tržby z vlastní činnosti, do analýzy vstupují pouze údaje za rok 2010. Z analýzy jasně vyplývá, že nejvyšší podíl na nákladovosti tržeb mají Výkonová spotřeba (134,4%) a Osobní náklady (67,8%). Díky obdržené dotaci ze Evropského sociálního fondu (156,1%) společnost dokázala pokrýt záporný rozdíl mezi náklady a výnosy a dosáhnout kladné hospodářského výsledku za rok 2010.

7.5 Poměrová analýza

7.5.1 Ukazatel rentability

Ukazatele rentability (výnosnosti)		2010	2009
ROA - Rentabilita celk. aktiv (EBIT / AKT)	(VH před zdaň. + N.) / aktiva celkem	37,05%	-6,95%
Rentabilita tržeb (EBIT/T)	(VH před zdaň. + N.) / (I. + II.1.)	51,51%	NA
Obrat celk. aktiv (T/AKT)	(I. + II.1.) / aktiva celkem	0,72	0,00
ROCE - Rentabilita kapitálu (EBIT / (VK+DI.K))	(VH před zdaň. + N.) / (A. + B.I. + B.II. + B.IV.1.)	57,66%	-6,95%
ROE - Rentabilita v.kapitálu (ČZ / VK)	VH za úč. období / A.	57,66%	-6,95%
Rentabilita tržeb (ČZ/T)	VH za úč. období / (I. + II.1.)	51,51%	NA
Obrat celk. aktiv (T/AKT)	(I. + II.1.) / aktiva celkem	0,72	0,00
Finanční páka (AKT/VK)	aktiva celkem / A.	1,56	1,00
Rentabilita z vlastních fin. zdrojů (CF / VK)	(VH za úč. období + E.) / A.	57,88%	-6,95%
Rentabilita tržeb (ČZ / T)	VH za úč. období / (I. + II.1.)	51,51%	NA
Mzdová náročnost tržeb	C.1. / (I. + II.1.)	50,30%	NA

Ukazatel rentability celkových aktiv naznačuje, že společnost je velmi efektivní při vytváření zisku. Rozložíme-li si však tento ukazatel zjistíme, že podíl na tom nese hlavně rentabilita tržeb, což je poměr hospodářského výsledku vůči tržbám, který je významně zkreslen poskytnutou dotací z Evropského sociálního fondu. Podobně je tomu i u rentability vlastního kapitálu. Ukazatel mzdové náročnosti tržeb sleduje, kolik nákladů z této oblasti musela pokrýt společnost ze svých tržeb z prodeje služeb. Ukazatel je velmi vysoký. U běžné finančně zdravé společnosti zpravidla nepřesáhne 5 %. Tuto skutečnost si můžeme vynaložit tak, že u sociálních firem bude ukazatel mzdové náročnosti vždy vyšší z důvodu, že zaměstnávají osoby znevýhodněné na trhu práce. Tito zaměstnanci mají právo na tržní mzdu odpovídající jejich práci bez ohledu na jejich produktivitu. Dalším faktorem, který tento ukazatel ovlivnil, je, že část těchto nákladů nebyla financována z tržeb z prodeje vlastních výrobků, ale z Evropského sociálního fondu.

7.5.2 Ukazatel aktivity

Ukazatele aktivity (doby obratu)			2010	2009
1	Obrat aktiv (T / AKT)	(I. + II.1.) / aktiva celkem	0,72	0,00
2	Obrat zásob (T / zásoby)	(I. + II.1.) / C.1.	NA	NA
3	Doba obratu aktiv (AKT / (T/360))	aktiva celkem / [(I. + II.1.) / 360]	500,52	NA
4	Doba obratu zásob (ZÁS. / (T/360))	C.1. / [(I. + II.1.) / 360]	0,00	NA
5	Doba inkasa pohledávek (POHL / (T/360))	(C.II. + C.III.) / [(I. + II.1.) / 360]	130,38	NA
6	Doba splatnosti krátk. závazků (KZ / (T/360))	(B.III.) / [(I. + II.1.) / 360]	123,86	NA

Ukazatel obratu aktiv nám říká, kolik korun tržeb připadá na jednu korunu aktiv společnosti. Ukazatel inkasa pohledávek vykazuje, že odběratelé jsou společnosti dlužni pod dobu 130 dní. V porovnání se standardní dobou 48 dní, je ukazatel poměrný vysoký. Při bližším zkoumání ale zjistíme, že vysoká hodnota byla způsobena nesplaceným základním kapitálem, tzn. pohledávkou za společníky z nesplacených vkladů. Ukazatel doby obratu závazků stanovuje, že doba od přijetí zboží do zaplacení dodavateli činí 123 dní. I tento údaj je poměrně vysoký, ale jde ho celkem lehce odůvodnit položkou Dohadných účtů pasivních, které tvoří více jak 50% celkových krátkodobých závazků.

6.5.3 Ukazatel zadluženosti

Ukazatele dlouhodobé finanční rovnováhy (zadluženosti)			2010	2009
1	Equity Ratio (VK / AKT)	A. / aktiva celkem	64,25%	100,00%
2	Debt Ratio I. (CZ / AKT)	B. / aktiva celkem	24,75%	0,00%
3	Debt Ratio II. ((CZ+OP) / AKT)	(B. + C.) / aktiva celkem	35,75%	0,00%
4	Debt Equity Ratio (CZ / VK)	B. / A.	0,39	0,00
5	Úrokové krytí I. (EBIT / úroky)	(VH před zdaň. + N.) / N.	NA	NA
6	Úrokové krytí II. ((EBIT+odpisy) / úroky)	(VH před zdaň. + N. + E.) / N.	NA	NA

Ukazatelé 1 až 3 vycházejí z rozvahy. Podíl vlastního kapitálu na celkových aktivech je více jak 60%, což je příznivá hodnota. Klesající tendence je způsobena nárůstem cizího kapitálu v souvislosti se zahájením podnikatelské činnosti. Společnost nemá úročený cizí kapitál a ukazatelé 5 - 6 jsou pro ni tedy nerelevantní.

6.5.3 Ukazatel likvidity

4	Běžná likvidita (OAKT / KD)	C. / (B.III. + B.IV.2. + B.IV.3.)	3,67	NA	NA
5	Rychlá likvidita ((KrP+FM) / KD)	(C.III. + C.IV.) / (B.III. + B.IV.2. + B.IV.3.)	3,67	NA	NA
6	Peněžní likvidita (FM / KD)	C.IV. / (B.III. + B.IV.2. + B.IV.3.)	2,61	NA	NA
7	Doba splatnosti krátk. závazků (KZ / (T/360))	B.III. / [(I. + II.1.) / 360]	123,86	NA	NA

Běžná a rychlá likvidita je podílem krátkodobých závazků na oběžných aktivech. Oba ukazatelé mají stejnou hodnotu, protože společnost není výrobním podnikem a nevlastní zásoby. Hodnota běžné a rychlé likvidity nám říká, že je společnost schopna 3,67krát dostát svým závazkům. Standardní hodnota je přitom 1,8 až 2,5. Okamžitá schopnost společnosti uhradit své

krátkodobé závazky krátkodobým finančním majetkem se ideálně pohybuje mezi 0,2 až 0,5. Hodnota 2,61 vyjadřuje, že společnost má téměř 3krát více finančních prostředků než činí její krátkodobé závazky. Ukazatel ale nezohledňuje, že část finančních prostředků je z Evropského sociálního fondu, a podmínky použití těchto prostředků se nemusí vztahovat na veškeré závazky vykazované v položce Krátkodobé závazky.

7.6. Prognóza do dalších let

V následující tabulce se pokusíme nastínit vývoj společnosti v následujících třech letech. Pro zjednodušení modelu předpokládejme, že se náklady společnosti v dalších letech nezmění. Za předpokladu, že současné náklady byly vyprodukovány za období červen až prosinec, je nutné poměrně přepočítat náklady za dvanáct měsíců ((náklady / 7 měsíců) x 12 měsíců). Dále budeme předpokládat, že společnost vyčerpá dotaci do maximální výše a její ještě nevyčerpanou část přiřadíme rovnoměrně do zbývajících dvou let ((dotace – již čerpána částka) / 2 roky). Z výše uvedeným podkladů získáme minimální výši tržeb z vlastní činnosti, kterých bude v následujících letech nutné dosáhnout, aby byl hospodářský výsledek roven alespoň nule.

Rok:	2011	2012	2013
Náklady:	1 743 428	1 743 428	1743 428
Dotace:	831 045	831 045	0
Příjmy z vlastní činnosti	912 383	912 383	1 743 428

Společnost by musela dosahovat v letech 2011 a 2012 tržeb z vlastní činnosti ve výši 912 383 Kč a v roce 2013 1 743 428 Kč. Budeme-li předpokládat, že společnost dosáhala tržeb z prodeje vlastních služeb za období od června do prosince 2010 a přepočteme-li tento údaj poměrně do dvanácti měsíců ((497 000 Kč / 7 měsíců) x 12 měsíců), dostaneme předpokládanou výši tržeb ve výši 852 000 Kč. Společnost by pro rok 2011 a 2012 musela navýšit tržby z prodeje vlastních služeb o 7%. Budeme-li uvažovat tak, že společnost

svou činnost v roce 2010 zahájila a vývoj jejích tržeb bude mít pravděpodobně stoupající charakter, dojdeme k závěru, že zvýšení o 7% je reálné. Navíc v případě příznivější prognózy dosáhne společnost za toto období kladného hospodářského výsledku. V roce 2013 bez podpory z Evropského sociálního fondu bude muset společnost dosáhnout více jak dvojnásobných výnosů z vlastní činnosti (104%), aby pokryla své náklady. Takovéto navýšení tržeb z prodeje vlastních služeb není obvyklé a hrozí riziko, že by se společnost mohla začít propadat do ztráty.

ZÁVĚR

V předcházejících částech jsme se detailně seznámili se skutečnými sociálními podniky fungujícími na trhu. Prověřili jsme jejich finanční situaci, rentabilitu, likviditu, zadluženost a nastínili jsme vývoj společností v blízké budoucnosti.

Předpoklad fungování společnosti VARIUS s.r.o. v dalších letech tzv. going-concern je nepříznivý. Ukazatel rentability nám napověděl, že společnost nedokáže pokrýt své provozní náklady i přesto, že na jejich podstatnou část přispívá Evropský sociální fond. Vrstající hodnota záporného hospodářského výsledku negativně ovlivňuje zadluženost společnosti. Nyní má společnost více jak 60% vlastních zdrojů, díky vloženému majetku při založení společnosti, při stávajícím vývoji společnosti se bude společnost propadat do ztráty a záporný hospodářský výsledek bude podíl vlastního kapitálu snižovat ve prospěch cizích zdrojů. Vzhledem k současnému ukazateli likvidity, nebude společnost schopná uspokojit své věřitele a dostát svým závazkům. Tato situace by vedla k existenčním obtížím společnosti.

Vzhledem k těmto závěrům by společnost měla již nyní přijmout krizové opatření. Měla by usilovat o snížení provozní nákladů a navýšení tržeb z prodeje vlastních služeb. Základním krokem by mělo být vypracování tzv. Cash flow, kde by společnost uvedla veškeré předpokládané výdaje a příjmy společnosti. Na základě informací v něm uvedených by společnost měla vypracovat podnikatelský plán, tak aby dosáhla svých cílů a příjmy z prodeje vlastních služeb pokryly provozní náklady, a to i v letech, kdy bude podpora z Evropských sociálních fondů již vyčerpána.

Předpoklad dalšího fungování společnosti CF sociální firma s.r.o. je mnohem příznivější. Společnost hospodaří s prostředky Evropského sociálního fondu efektivně. Nicméně by společnost měla reagovat na prognózu týkající se roku 2013, kdy budou prostředky z Evropského sociálního fondu již vyčerpány a společnost bude muset pokrýt své provozní náklady pouze z tržeb z prodeje

vlastních služeb. Z této prognózy již víme, že bude muset dojít k více jak dvojnásobnému nárůstu těch tržeb.

Společnost by měla již jiní zareagovat a investovat do průzkumu trhu a následujících marketingových aktivit, které by vytvořili poptávku po jejích službách.

Na základě provedené finanční analýzy modelových sociálních podniků jsem došla k závěru, že sociální podnik působící na běžném trhu může být finančně stabilní i dlouhodobě prosperující, ale jen tehdy, pokud má vypracovaný detailní podnikatelský plán a Cash flow. Sociální podnikatel si musí uvědomit, že poskytnuté dotace jsou pouze prostředek k překlenutí určitého období krátce po založení společnosti, kdy sociální podnik není schopen generovat tak vysoké tržby, aby pokryl veškeré provozní náklady. U sociálního podniku hovoříme hlavně o osobních nákladech vyplývajících z charakteru sociálního podnikání. Podnik musí kalkulovat s tím, že v krátké době bude muset své provozní náklady pokrýt z tržeb z prodeje svých služeb či výrobků a v tomto poměru náklady vynakládat.

Problémem sociálních podniků je, že ve vedení těchto podniků nebyvají zpravidla ekonomové, což nepříznivě ovlivňuje vývoj sociálních podniků z dlouhodobého pohledu. Takové podniky pak nejsou připravené nést ekonomická rizika a jejich nezávislost je ohrožena tím, že na vzniklé situace pouze reagují, namísto aby se jim pružně přizpůsobily.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENU

DOHNALOVÁ, M., DEVEROVÁ, L., PETRLÍKOVÁ, B., SVOBODA, J. a KOLEKTIV: *Sociální ekonomika/Sociální podnikání*, Akademické nakladatelství CERM, Brno 2007, ISBN 978-80-7204-552-5

KINSLINGEROVÁ E., HNILICA J.: *Finanční analýza krok za krokem*, C.H. Beck, Praha 2008, ISBN: 978-80-7179-713-5

KOLEKTIV AUTORU: *Sociální firma – výzva v podnikání 21. století*, Fokus Praha, o.s., Praha 2009

KOLEKTIV AUTORU: *Standardy sociální firmy*, Fokus Praha, o.s., 2007

KOLEKTIV AUTORU: *Výzva k podpoře sociálního podnikání v ČR*, 19. 8. 2009

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ: *Výzva č. 30 – Sociální ekonomika*

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY: *Zákon o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb.*

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ: *Výzva č. 8 – Investiční podpora sociální ekonomiky*

www.ceskasporitelna.cz

www.cfsocialnifirma.cz

www.digidina.cz

www.esfcr.cz

www.justice.cz

www.neziskovky.cz

www.socialni-ekonomika.cz

www.socialnifirmy.cz

SEZNAM POUŽITÉ ZAHRANIČNÍ LITERATURY

YUNUS, M.: *Building social business*, PublicAffairs 2008, ISBN 1586488244
(ISBN13: 9781586488246)

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Notářský zápis společnosti VARIUS s.r.o.	I
Příloha B – Rozvahy společnosti VARIUS s.r.o. 2008 - 2010	II
Příloha C – Výkazy zisků a ztráty společnosti VARIUS s.r.o. 2008 - 2010	III
Příloha D – Ceník služeb společnosti VARIUS s.r.o.	IV
Příloha E – Notářský zápis společnosti CF sociální firma s.r.o.	V
Příloha F – Rozvahy společnosti CF sociální firma s.r.o. 2009 – 2010	VI
Příloha G - Výkazy zisků a ztráty společnosti CF sociální firma s.r.o. 2009-2010	VII

ÚDAJE O PRÁCI

BIBIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Lenka Petržilková

Obor: Evropská hospodářskosprávní studia

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Sociální podnikání v tržním hospodářství

Rok: 2012

Počet stran: 53

Celkový počet stran příloh: 43

Počet titulů české literatury a pramenů: 8

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 1

Počet internetových zdrojů: 8

Vedoucí práce: Ing. Michal Vacenovský